

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Výjimky ze zákazu kvantitativních překážek

Diplomant: David Matějka

Oponent: JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

Základní charakteristika práce:

Posuzovaná diplomová práce je věnována klasickému tématu práva EU, resp. toho jeho oddílu, který bývá někdy označován za právo vnitřního trhu a jeho dílčí otázce – překážkám volnému pohybu zboží. Práce má přehledový charakter. Jejím deklarovaným cílem je „řádne definovat opatření s rovnocenným účinkem“ a „vymezit jejich vývoj, postupné změny v obsahu a rozsahu“ na základě judikatury SDEU. Přes polovinu obsahu práce (kap. 1 a 2, tj. do strany 53) tak tvoří výklad zásad volného pohybu zboží a zejména pak unijní právní úpravy překážek stojících v cestě této svobodě vnitřního trhu. Druhá část práce (kap. 3) je věnována vlastnímu tématu práce, tj. výjimkám ze zákazu kvantitativních překážek volnému pohybu zboží.

Práce má celkem 80 stran vlastního obsahu. Je vybavena seznamem zkratk a užitých zdrojů, resumé v českém a anglickém jazyce, klíčovými slovy a jednou přílohou – grafickým znázorněním celkového přehledu národních opatření a aplikace výjimek.

Po formální stránce je práce vyvedena v požadované úpravě, bez rušivých ortografických a gramatických chyb, se standardním poznámkovým aparátem (celkem 340 odkazů pod čarou). Z tohoto hlediska splňuje práce nároky kladené na Právnické fakultě UK na diplomové práce v oboru právo a právní věda.

Přednosti práce:

Práce přináší solidní a přehledný nástin základů práva EU v otázce volného pohybu zboží a zejména pak klasické judikatury SDEU k problematice překážek, resp. výjimek z volného pohybu zboží. Má jasnou strukturu, je podána velmi srozumitelným jazykem, bez faktických chyb a s řadou užitečných odkazů. Její užitnou hodnotu je tedy možno spatřovat v tom, že by mohla sehrát roli přehledové příručky pro zájemce o tuto problematiku.

Nedostatky práce:

Práce postrádá jakoukoli ambici výzkumnou, neobsahuje sebemenší pokus o hlubší analýzu, nebo alespoň o systematické zpracování aktuálního vývoje. Naopak je celá, včetně zdrojové základny, postavená na učebnicové literatuře (seznam zdrojů obsahuje jedinou novější práci

věnovanou přímo volnému pohybu zboží – Oliver. P (2010), jinak je sekundární literatura přehledem starších i novějších učebnic a příruček práva EU) a na jejím podání starší judikatury SDEU k tématu volného pohybu zboží. Odborné časopisy obsahující originální a aktuální poznatky právní vědy k tématu jakoby neexistovaly, resp. se dle autora práce dané problematice nijak nevěnovaly.

Nejčerstvější rozsudek SDEU v práci uváděný je z roku 2009, jakoby se od té doby SDEU nikdy nevyslovil k rozebírané problematice a nezbylo než opakovat „stokrát převažené“ závěry rozsudků, které již dávno vstoupily do učebnic. Aktuální vývoj – namátkou rozsudky přímo k tématu jako např. C-333/14 Scotch Whisky Association a další v. Lord Advocate, C-573/12 Ålands Vindkraft AB v. Energimyndigheten, C-639/11 nebo Komise v. Polsko a C-61/12 Komise v. Litva, anebo i ty „post-Lisabonské“ rozsudky, které jsou již součástí výkladu v rámci základního kurzu práva EU jako C-137/09 Marc Michel Josemans v. Burgemeester van Maastricht a C-108/09 Ker-Optika bt v. ÁNTSZ Dél-dunántúli Regionális Intézet, jsou v práci zcela pomínuty.

Podobně autor ani v přehledu nařízení, směrnic a právních dokumentů, resp. příruček vydaných Komisí, neuvádí novější prameny jako např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví postupy týkající se uplatňování některých vnitrostátních technických pravidel u výrobků uvedených v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě, Sdělení Komise k tomuto nařízení, anebo – pokud zmiňuje i harmonizovanou oblast a působení jednotných EN norem - pak Commission Notice z 5.4.2016 „The 'Blue Guide' on the implementation of EU product rules 2016“. I to svědčí o tom, že autor pomínul aktuální vývoj vykládané problematiky, který by vyžadoval samostatné a pozorné prohlídky takových databází jako EUR-LEX, CURIA.EU nebo alespoň blogu <http://europeanlawblog.eu> - jeho části věnované volnému pohybu zboží, která by ho k nejvýznamnějším aktualitám poměrně spolehlivě přivedla.

Ve vlastním výkladu výjimek ze zákazu kvantitativních omezení, tj. v jádru práce, také autor zcela opustil záměr vymežit vývoj, postupní změny v rozsahu a obsahu. Jeho výklad je obsahově-systematický, sledující učebnicovou logiku třídění možných výjimek na základě předmětu ochrany. Pokus o odhalení jakéhokoli vývoje, posunů v judikatuře, kterým by autor přispěl nad rámec obecně známých a v učebnicích vyložených mezníků typu Dassonville, Cassis, Keck, judikatura k zákazu užití, není v práci ani v jejím velmi stručném a nedostatečném Závěru obsažen.

Skutečnost, že jde v podstatě o „*fact-sheet*“, přehledovou publikaci, znamená i absenci jakékoli hlubší a samostatnější analýzy rozhodnutí SDEU nebo dílčích aspektů jeho přístupu k vykládané problematice. Autor tak pomínul např. v odborné literatuře delší dobu rozvíjenou diskusi, že SDEU aplikuje více testů (resp. různě strukturovaných testů) přiměřenosti národních překážek volnému pohybu zboží, což by zjistil, kdyby věnoval větší pozornost argumentaci SDEU ve věci Schmidberger a zejména argumentací téhož soudu ve věci Omega (tento zásadní rozsudek C-36/02 však nikde v práci ani neuvádí!).

Úhrnem je třeba konstatovat, že autor se v práci nedostal ani časově dále ani problémově hlouběji, než bylo možné získat z učebnicových a přehledových publikací o právu EU, které patrně byly jeho hlavním zdrojem při psaní textu.

Řazení zdrojů v té části seznamu, která je věnována dokumentům EU a judikatuře SDEU, chybí jakákoli systematika, což snižuje jejich přehlednost a užitečnost.

Celkové hodnocení práce:

Diplomová práce je na hranici přijatelnosti, neboť autor v ní nepředvedl ani badatelskou ambici, ani samostatnost ve zpracování zvoleného tématu, ani schopnost vyvozovat hlubší původní závěry. Jak bylo uvedeno v části věnované jejím přednostem, nepostrádá však jeho práce jistou hodnotu jako přehledová příručka.

Oponent se přiklání k tomu, aby byla práce jako limitní připuštěna k obhajobě a v případě přesvědčivého výkonu diplomanta bylo zváženo její hodnocení maximálně stupněm **dobře**.

Otázky k obhajobě:

1. K propagaci původu zemědělských výrobků uvádíte v práci starší judikát SDEU č. 222/82. Jak je s ním slučitelná v podstatě celoevropská tendence ke zdůrazňování „domácího“ původu potravin, která je nesena jak celoplošnými kampaněmi (např. „Český výrobek“ Potravinářské komory ČR), tak i akcemi jednotlivých obchodníků (např. přehledy procentuálního zastoupení zemí původu výrobků v rámci kampaně obchodního řetězce Kaufland „Z lásky k Česku“ apod.)?
2. Pokud byste měl doplnit Závěr své práce hlubší charakteristikou judikatury SDEU tak, abyste v souladu s cílem práce zachytil její „vývoj, postupné změny v obsahu a rozsahu“, co hlavně byste uvedl a zdůraznil?

Praha, 25. 7. 2016

Václav Šmejkal, v.r.